

det ved Grundlovsindskrænkningen er traadt i Kraft. — Hvad dette Forbehold angaaer, er min Opfattelse deraf ogsaa forskjellig fra de ærede Forslagsstilleres Opfattelse. Jeg skal erindre om, at jeg var den, som for nogle Aar tilbage i det andet Thing bragte det paa Bane. Jeg har aldrig kunnet tillægge dette nogen anden praktisk Betydning end den, at det bestandig giver Rigsdagen en Adkomst til at spørge om Fællesforfatningens Bestaaen, og derved at aabne en Diskussion om Rigets almindelige Anliggender. Efter min Opfattelse af en Lov kan en Lov kun blive til paa samme Maade, hvorpaa den bliver ophævet. De Grundlovsparagrafer, der ere satte ud af Kraft, ere satte ud af Kraft i Overensstemmelse med Grundlovens § 100, og kunne kun sættes i Kraft ved Hjælp af den samme § 100; det er en ganske simpel logisk Slutning. Derimod vil jeg give den ærede 2den Randssthingsmand for 8de Kreds (Carlsen) Ret i, at dersom Noget voldsomt omstyrkede Fællesforfatningen, og Rigsdagen saa var stærk nok dertil, saa vilde Rigsdagen tage Magten; det er Noget, hvorom her ikke kan disputeres; den, der har Magten i et saadant Tilfælde, tager den. Fra Forbeholdet, troer jeg, man hverken kan eller skal argumentere. Da det nu forholder sig fuldkommen rigtigt, som af en æret foregaaende Tale er sagt, at Fællesforfatningens Gyltighed ikke blot bestrides af et statsfarligt Parti inden vore egne Grændser, men ogsaa besværre anfægtes af en stor Deel af Ulandet, og ikke værges eller er blevet værges med nogen synnerlig Styrke af den Forsamling, der nærmest er sat til at værges den, saa troer jeg, at det vilde være usvarligt, om Thinget i dette Dieblit stemte for dette Endringsforslag. Forslagsstillerne erkjende jo ogsaa selv, at det har Mangler; det er udtrykkelig erkjendt af flere af dem, og de have derved foreslaaet, at et Udvalg maatte blive nedsat til at afhjælpe disse Mangler. Sa, dette Forslag har jeg selv lænkt paa at kunne gaae ind paa, fordi jeg troede, at det igjennem et Udvalg vilde være muligt at tilveiebringe en anden Udtalelse, hvortil hele Thinget, ialtsald paa saa Undtagelser nær, kunde slutte sig; men jeg maa erkjende, hvad stærkere Tænker end jeg derom have bemærket, at det

vilde være noget Formløst at nedsette et Udvalg over dette Endringsforslag og saa fremkomme med noget heelt Andet, fremkomme med en Indstilling om, at Endringsforslaget skulde falde bort, men at man derimod skulde udtale sig i en Dagsorden, en Adresse eller paa anden saadan Maade; det vilde være en formløs Fremgangsmaade.

Jeg er de ærede Forslagsstillere ligesom den ærede 3die Randssthingsmand for 1ste Kreds (Clausen) erkjendtlig, fordi de have givet Anledning til en politisk Diskussion, hvortil der er en stor Opfordring i vore Forhold, og det gjør mig derfor ondt at skulle stemme imod dem, da jeg ikke i allermindste Maade betvivler, at deres Hensigt har været god, men jeg seer heller ikke Andet, end at de ogsaa godt kunne undgaae at sætte os i den ubehagelige Nødvendighed at maatte stemme imod dem, hvis de nemlig fandt, at det omdeelte Forslag til en anden Udtalelse nogenlunde kunde tilfredsstille dem, og de altsaa vilde bestemme sig til at tage deres Forslag tilbage, idet de jo have opnaaet, hvad der var den væsentligste Hensigt for dem, nemlig at reise denne Diskussion.

Paa Rigets almindelige Forhold skal jeg ikke her indlade mig, da jeg antager, at det er muligt, at der kan gives en anden Leilighed til at udtale sig derom. Jeg skal kun gjøre den Bemærkning i Anledning af den Yttring af den ærede Indenrigsminister, at man ikke maa troe, at man her kan sige Regjeringen Noget, som den ikke allerede har sagt sig selv, at deri har den ærede Minister fuldkommen Ret; men det viser sig ofte anderledes, naar Noget siges En af Andre, end naar man siger sig det selv, og der gives visse Sandheder, som jeg idetmindste troer, at det vil være godt, at baade Regjeringen og Folket saae at høre, og derfor troer jeg, at der er god Opfordring til at fremkomme med en Udtalelse fra Thingets Side i dette Dieblit, naar den kan fremkomme paa en saadan Maade, at der siden ingen Ulemper kunne opstaae deraf.

Andræ: At de ærede Forslagsstilleres Hensigter have været de bedste, kan jo Ingen